

Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας

Τόμ. 1 (1998)

Ελευθερία και Δικαιώματα

Georg Vobruda, *Gemeinschaften ohne Moral: Theorie und Empirie moralfreier Gemeinschaftskonstruktionen* (Κοινότητες χωρίς Ηθική: Θεωρία και εμπειρία ηθικά ελεύθερων κοινοτικών κατασκευών)

B. Γ.

doi: [10.12681/sas.694](https://doi.org/10.12681/sas.694)

Copyright © 2015, B. Γ.

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Γ. Β. (2015). Georg Vobruda, *Gemeinschaften ohne Moral: Theorie und Empirie moralfreier Gemeinschaftskonstruktionen* (Κοινότητες χωρίς Ηθική: Θεωρία και εμπειρία ηθικά ελεύθερων κοινοτικών κατασκευών). *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 1, 186–187. <https://doi.org/10.12681/sas.694>

του ενενήντα. Το σύστημα διαμεσολάβησης συμφερόντων αναλύεται ως μικτός μεταβατικός τύπος 'εξαρθρωμένου κορπορατισμού', ο οποίος συνδιάζει κορπορατιστικά στοιχεία και πλουραλιστικά πεδία ανταγωνισμού και ο οποίος δεν αντιστοιχεί πλέον στα μοντέλα 'κρατικού κορπορατισμού' με τα οποία συχνά προσεγγίζεται η Ελληνική περίπτωση. Διερευνώντας την επίδραση και τις πολιτικές επιπτώσεις, αντιστάσεις και όρια του εξευρωπαϊσμού σε συγκεκριμένες περιοχές κρατικών πολιτικών το βιβλίο προτείνει ένα νέο πλαίσιο θεώρησης των πολιτικών και οικονομικών αλλαγών στην Ελλάδα ως 'κρίσεων ενοποίησης' με το εξελισσόμενο Ευρωπαϊκό οικονομικό και πολιτικό σύστημα. Οι πολιτικές που αναλύονται περιλαμβάνουν περιπτώσεις ιδιωτικοποίησης, την διαμόρφωση μίας εθνικής πολιτικής ανταγωνισμού, και ζητήματα κρατικών προμηθειών. Ο Λάβδας επισημαίνει τη σημασία των 'κρίσεων ενοποίησης' (κρίση στρατηγικής, κρίση προσαρμογής, κρίση κρατικών πολιτικών) για το μετασχηματισμό των σχέσεων μεταξύ κρατικών θεσμών και οργανωμένων συμφερόντων, δημόσιου και ιδιωτικού, πολιτικής και οικονομίας. Η αλληλοεισδύση Ευρωπαϊκής και εσωτερικής πολιτικής απαιτεί, σύμφωνα με το βιβλίο, ένα πλουραλισμό προσεγγίσεων με σκοπό την ανάλυση της πολυεπίπεδης πολιτικής διαδικασίας στο υπό διαμόρφωση πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σ.Χ.

Georg Vobruda, *Gemeinschaften ohne Moral: Theorie und Empirie moralfreier Gemeinschaftskonstruktionen (Κοινότητες χωρίς Ηθική: Θεωρία και εμπειρική ηθικά ελεύθερων κοινοτικών κατασκευών)*, (Wien: Passagen Verlag, 1994) 228 σελ.

Το βιβλίο του Vobruda αποτελείται από έξι επιμέρους μελέτες: 'Η κοινότητα ως σχέδιο για την κοινωνία', 'Η ρητορεία της κοινότητας κατά την κοινωνική κρίση', 'Πρόληψη μέσω αυτοελέγχου', 'Οι κρίσεις και η ερμηνεία τους', 'Οικονομικές ενώσεις και κοινό καλό' και 'Ιδιοτελής βοήθεια'. Σε κάθε μια από τις μελέτες αυτές, αν και από διαφορετική σκοπιά και με διαφορετικό εμπειρικό υλικό, επιχειρείται να δοθούν ενιαίες απαντήσεις σε ερωτήματα, όπως: 'Μετά την εξάντληση παραδοσιακών κοσμοεικόνων και την άμεσα συναρτώμενη απελευθέρωση της επιδίωξης συμφερόντων, με ποιον τρόπο μπορεί κανείς να στοχάζεται την κοινότητα;' 'Ποιά προβλήματα -

θεωρητικά και πρακτικά – προκύπτουν όταν οι σύγχρονες κοινωνίες μοιλιάζονται με την ιδέα της κοινότητας;’ ‘Τι επακολουθεί των νέων τύπων σύμπτυξης (ορθολογικών) συμφερόντων και κοινότητας;’ ‘Τι προκύπτει από την εγκατάσταση μιας περί κοινότητας ρητορείας σε συγκρούσεις συμφερόντων και την ενσωμάτωση κοινοτικών αξιώσεων σε ατομικούς υπολογισμούς;’

Ο Vorbuda διευκρινίζει ότι δεν επιχειρηματολογεί ‘εναντίον των κοινοτήτων’, θεωρεί ωστόσο προβληματική την κοινότητα ως συνολική πρόταση ‘διευθέτησης της κοινωνίας’. Και τούτο διότι – κατά τον συγγραφέα – η αντιμετώπιση προβλημάτων της κοινωνίας με πνεύμα κοινοτικό μπορεί να συντελεστεί μόνον με το ‘τίμημα της συλλογικής παλινδρόμησης’. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται όντως μια νοσταλγία και εξιδανίκευση της κοινότητας, καθώς και μια επικαιροποίηση του περί κοινότητας θεωρητικού λόγου, συμπυκνωμένου στη συζήτηση για τον ‘κομμουνιταρισμό’. Ταυτοχρόνως παραγνωρίζεται, ωστόσο, ότι τα πάσης φύσεως κοινοτικά μορφώματα που (εκ νέου) προβάλλονται, αποτελούν σύγχρονα, ‘μεταπαραδοσιακά’, μορφώματα, που είναι ‘ηθικά ελεύθερα’ και καθοδηγούνται βάσει των ειδικών συμφερόντων ατόμων και ομάδων.

Στο βιβλίο επιχειρείται κατ’ αρχάς μια θεωρητική συμπίκνωση των περί κοινότητας και κοινωνίας κλασικών προσεγγίσεων, ενώ στη συνέχεια η έννοια του κοινού καλού και των οργανωμένων συμφερόντων, όπως αυτά αναδεικνύονται στις ημέρες μας ως ‘κοινοτήτων χωρίς ηθική’, δοκιμάζεται σ’ εκείνη της παραδοσιακής κοινότητας.

B.G.

Στέλιος Χιωτάκης, Για μια κοινωνιολογία των ελευθέρων επαγγελματιών: Επιστημονική επαγγελματοποίηση των ιατρικών υπηρεσιών (Αθήνα: Οδυσσεάς, 1994) 368 σελ.

Το βιβλίο αποτελεί συμβολή στην κοινωνιολογία των επιστημονικών επαγγελματιών (Professions, Berufsstände). Συγχρόνως άπτεται βασικών πτυχών της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και γενικά της σύγχρονης κοινωνίας. Ως αφητηρία στην ανάλυση χρησιμοποιείται το ιατρικό επάγγελμα. Η επιλογή αυτή αιτιολογείται από την αξιοποίηση του ιατρικού ‘παραδείγματος’ ως του ιδανικού προτύπου που προσπαθούν να μιμηθούν ή να φθάσουν άλλα επαγγέλματα. Στα πλαίσια αυτά παρουσιάζονται κριτικά τρεις θεωρη-